

† AMBROZIE
EPISCOPUL GIURGIULUI

ÎNVIEREA DOMNULUI
ÎMPĂCAREA OMULUI CU DUMNEZEU

Pastorală la Învierea Domnului

Editura Episcopiei Giurgiului

2025

†AMBROZIE
DIN MILA LUI DUMNEZEU,
EPISCOP AL GIURGIULUI

Iubitului nostru cler,
cinului monahal și drept-credincioșilor creștini,
har și pace de la Dumnezeu,
iar de la Noi arhierească binecuvântare!

*„Ce am auzit, ce am văzut și am pipăit
cu mâinile noastre despre Cuvântul vieții,
aceea să vestim”.*

(I Ioan 1,1)

***Preaiubitului cler, cuvioși și preacucernici părinți, slujitori ai
Sfintelor Altare, binecredincios popor al lui Dumnezeu, Hristos a
înviat!***

n această noapte binecuvântată, sfintele biserici sunt împodobite prin prezența atât de numeroasă a celor ce vor să se împărtășească de bucuria și lumina Învierii. În niciun moment din timpul anului, creștinii nu simt o mai mare dorință de a fi cu toții în biserică, așa cum simt în această noapte. Astăzi este ziua biruinței veșnice a Învierii Domnului, minunea minunilor și praznicul praznicelor. Este cel mai mare act de început de istorie a creștinismului! Credința în înviere este viața Bisericii, este existența ei, este permanenta bucurie a

credincioșilor, este faptul unic ce nu se va mai repeta. Astăzi, creștinii din toate colțurile lumii ortodoxe se salută cu „Hristos a înviat!”, mărturisind atât realitatea istorică a morții și învierii Mântuitorului Iisus Hristos, dar și plinătatea duhovnicească a sfărâmării porților iadului, prin care noi toți am primit „har peste har”. În formula de salut a Paștelui este cuprinsă întreaga învățătură a Bisericii, esența credinței noastre și fundamentul întregii activități ecleziale. Astăzi purtăm pe buze aceleași cuvinte și, prin ele, ne facem părtași la întreaga lucrare a Bisericii, din toate timpurile și locurile. Nu cuvintele sunt cele ce ne întăresc în credință și ne dau puterea mărturisirii, ci sensul lor duhovnicesc, puterea lor de a descrie adevăruri pe care mintea singură nu le poate cuprinde.

Dreptmăritori creștini,

iaua Învierii este un prilej de bucurie duhovnicească și de mărturisire a credinței noastre în Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, este semnul milostivirii lui Dumnezeu către noi. Ea este temelia învierii noastre la sfârșitul veacurilor, așa cum ne învață Sfântul Apostol Pavel: „*Iar Dumnezeu, care a înviat pe Domnul, ne va învia și pe noi prin puterea Sa*”. (I Cor. 6, 14) Domnul Hristos a venit în lume pentru sufletul omului, S-a răstignit pentru noi, S-a coborât la iad pentru strămoși, a înviat a treia zi pentru toate generațiile de credincioși, arătându-ne tuturor dimensiunea universală a Învierii Sale. Desigur, mintea noastră nu poate înțelege dacă nu este ajutată de credință. Nimeni nu poate crede în Învierea Mântuitorului Hristos dacă nu este convins de existența nemuririi sufletului prin viața lui sfântă de aici, de pe pământ.

Adevărul credinței nu poate fi în afara urmării lui Hristos, ci în această nevoie permanentă pentru desăvârșire. Sfintele Paști reprezintă izvorul comunității și al comuniunii între Dumnezeu și oameni, între cer și pământ, între cei vii și cei morți, pentru că minunea Învierii constituie taina iubirii desăvârșite și biruința deplină asupra morții și a păcatului. Este iubirea Sfintei Treimi revărsată pe pământ prin Întruparea, Moartea și Învierea Fiului lui Dumnezeu. În învățătura Părinților Bisericii, creștinul este un om al iubirii, pentru că însuși Cel ce l-a creat este Dumnezeu iubirii. Aici trebuie căutată originea dragostei: în faptul că noi purtăm prin creație chipul unui Dumnezeu iubitor și ne împărtășim real de acesta. Iubirea este cea care ne cheamă la viață și, ca atare, răspunsul nostru trebuie să fie unul pe măsură. Existența umană este centrată pe Dumnezeu, este dintru început teocentrică, iar viața este a fi întru relație cu Izvorul Vieții. Potrivit părintelui John Meyendorff, omul este „*ființă deschisă*” spre Dumnezeu¹. Taina omului se ascunde și se descoperă în același timp în termenii *chip* și *asemănare*. Dumnezeu în Treime este imaginea supremei iubiri la care ființa umană este chemată să adere în chip liber, să o facă să rodească în sufletul său și, prin sine, în semeni.

Învierea Domnului a adus în lume împăcarea omului cu Dumnezeu, mântuirea și pacea sufletească. Prin ea ni s-au deschis larg porțile cerului pe care le păzeau îngerii de la căderea omului în păcat, răscumpărat prin Hristos - Adam cel Nou. Taina întrupării Fiului lui Dumnezeu nu se sfârșește în durerea patimilor și a Crucii, ci dăinuie pururea în bucuria Învierii din morți. În această noapte a biruinței, Adam cel Vechi se bucură

¹ John MEYENDORFF, *Teologia bizantină*, trad. Pr. Conf. Dr. Alexandru Stan, Ed. IBMBOR, București, 1996, p. 187.

împreună cu Adam cel Nou – Hristos de lumina dumnezeirii. Împreună cu el, toți dreptii Vechiului Testament, adormiți întru nădejdea venirii celui ce avea să-i răscumpere din robia celui rău, laudă taina Învierii. Nu vom putea urca duhovnicește către Înviere dacă nu vom înțelege taina Întrupării și Jertfei Fiului lui Dumnezeu pentru noi și pentru a noastră mântuire! Dumnezeu cel în Treime mărturisit și slăvit, *din iubire* ne-a adus la ființă și ne-a dat puterea de a stăpâni lumea. Stăpânirea ne-a fost încredințată, însă nu după măsura puterii lumești, ci după măsura creșterii duhovnicești. Din iubire pentru om, El a creat tot ce se cuprinde în stihiiile acestei lumi și, tot din nemărginita Sa iubire pentru cea mai aleasă dintre creaturile Sale, El a trimis pe Unul Născut, Fiul Său, ca să se jertfească pentru a-l mântui pe om de sub stăpânirea păcatului (cf. Ioan 3. 16). Întregul adevăr al Revelației lui Dumnezeu poate fi exprimat într-un singur cuvânt: iubire. „*În aceasta este dragostea – spune Sfântul Evanghelist Ioan – nu fiindcă noi am iubit pe Dumnezeu, ci fiindcă El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său jertfă de ispășire pentru păcatele noastre*” (I Ioan 4, 10). Învățătura Bisericii noastre este că „Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire, rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne întru el” (I Ioan 4, 16)².

Iubiți credincioși,

ărbătorile pascale sunt marcate, indiferent de loc sau de timp, de solemnitatea și de lumina de neexprimat în cuvinte a Învierii Mântuitorului Iisus Hristos. Există, desigur, tradiții

2 Diac. Prof. Nicolae BALCA, *Caracteristici esențiale ale sufletului creștinului autentic*, în „Studii Teologice”, nr. 9 – 10, an VII, 1954, p. 488.

specifice fiecărei zone, iar Vlașca nu face excepție de la această regulă. Atât în parohiile de la malul Dunării, cât și în cele din nordul Episcopiei, se păstrează obiceiuri prin care se sărbătorește deopotrivă sărbătoarea Învierii și statornicirea primăverii. Păstrarea acestor datini este cu atât mai importantă cu cât astăzi lumea se îndepărtează tot mai mult de valorile înaintașilor. Sărbătoarea Sfințelor Paști ne face să medităm la viața noastră, la anii copilăriei, la biserica luminată a Paștelui copilăriei noastre. Această zi ne face să călătorim pe drumul amintirilor în lumina Învierii alături de părinții și bunicii noștri. Este ziua care ne arată deplin iubirea Dumnezeuului nostru către noi și a noastră către El. E dragostea de chipul, glasul și grija părinților care ne-au crescut. Este amintirea duioasă a glasului mamei, care ne-a adormit cu rugăciunile strămoșilor. E dragostea de obiceiurile, tradiția și sărbătorile familiei, ale satului, orașului și ale poporului nostru. Acest timp al amintirilor mă face să pun o întrebare aceloră dintre dumneavoastră care purtați mai mulți ani pe umeri: vă mai amintiți de gustul laptelui matern cu care ați fost crescuți la sânul mamei? Cu siguranță că nu! Același lucru se întâmplă și în cazul credinței. Cu toate că nu ne mai aducem aminte de felul în care am primit credința de la bunicii și părinții noștri, care ne-au adus pentru prima oară la biserică pentru a ne împărtăși cu Trupul și Sângele Domnului Hristos, cu toate acestea, am crescut duhovnicește, păstrând în noi comuniunea cu cei dragi, noi fiind fărâșă din ei. Nu vom putea niciodată să uităm amintirea preoților care ne-au binecuvântat copilăria și care au sădit în noi sămânța dragostei și a bunătății, ne-au făcut să înțelegem că în relațiile noastre cu semenii trebuie să cultivăm virtutea credinței, care reprezintă cea mai înaltă treaptă a existenței omenești.

Într-adevăr, tendința contemporaneității este aceea de a contesta tot ceea ce ține de trecut, considerând că omul post-modern nu mai are nevoie de reperele pe care acesta le poate oferi. Abordând o astfel de atitudine, pierdem din vedere că anulăm propria noastră capacitate de a raționa, ne dezrădăcinăm, devenim semințe ce au rodit firav și atât de trecător la marginea drumului. Cu toate acestea, nu modernitatea în sine este vinovată de această situație. Noi am creat modernitatea și tot noi avem posibilitatea de a o transforma. În spațiul eclezial însă, nu putem pune problema nici a modernității, după cum nu putem pune nici problema atât de des invocată în ultima vreme, a anacronismului religios. În Biserică ne aflăm în proximitatea veșniciei, astfel că orice abordare extra-eclezială a realității nu-și mai are locul. Odată apropiați de taina dumnezeiască a morții și învierii Mântuitorului, trecutul, prezentul și viitorul se reunesc și se împlinesc în viața împreună cu Hristos. Drumul cel bun este drumul Bisericii, drumul împreună cu Hristos. Rămânerea pe acest drum nu este posibilă doar prin respectarea rânduielilor bisericești, fără o interiorizare a acestora. Este adevărat că aceste rânduieli reprezintă paznicii neadormiți ai Ortodoxiei, însă ele nu trebuie înțelese în sensul rigid al normelor. În tradiția Bisericii, aceste rânduieli fac dovada mai degrabă a deschiderii permanente a credincioșilor față de iubirea nesecată a Preasfintei Treimi, dar și față de ei înșiși. Rămânerea statornică în rânduială păstrează neîntunecată perspectiva unității; derapajele ce duc la părăsirea acestui drum ne pun înaintea un număr covârșitor de pseudo-soluții, a căror finalitate o reprezintă eșecul duhovnicesc.

Mai mult, privind la Taina morții și Învierii Domnului ne regăsim în fața celei mai mari dovezi a iubirii și smereniei Fiului lui Dumnezeu.

De aceea, fiecare dintre noi trebuie să se îmbrace cu haina smereniei pentru a ne apropia de Hristos care, așa cum ne învață apostolul neamurilor, „*S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-se până la moarte, și încă moarte pe cruce*”. (Filip. 2, 8). Adevărata smerenie este totdeauna primită. Spune frumos psalmistul că „*duhul umilit, inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi*” (Ps. 50, 18). Părinții Bisericii învață că, după cum mândria reprezintă începutul căderii, smerenia este începutura mântuirii. Dificultatea apare atunci când adevărata smerenie este înlocuită de falsa smerenie. De multe ori nu ne dăm seama de trecerea de la o stare la cealaltă, avem impresia că lucrarea noastră este bineplăcută lui Dumnezeu. Tocmai de aceea, literatura duhovnicească, pentru a preîntâmpina aceste situații, recomandă cercetarea părintelui duhovnicesc. Într-adevăr, doar duhovnicul este în măsură să ne călăuzească pe această cale atât de grea. Smerenia și dragostea reprezintă împreună cununa virtuților, însă la ele se ajunge după o luptă îndelungată. Greutatea dobândirii smereniei survine din faptul că în acest efort suntem implicați în primul rând noi și personalitatea noastră. Dacă putem trece peste neajunsurile provocate de ceilalți, foarte greu putem trece peste propria vanitate. Există mereu tentația de a ne ridica deasupra celorlalți, uitând astfel că înaintea lui Dumnezeu toți suntem la fel. Nici pregătirea profesională, nici cea intelectuală, nici poziția în societate nu ne conferă o întâietate anume. Singură, lucrarea duhovnicească poate valoriza cu adevărat firea omului, ca fiindă aflată permanent în căutarea desăvârșirii.

Iubiți frați în Hristos Domnul,

n anul 2025, Biserica Ortodoxă Română aniversează împlinirea unui secol de la ridicarea la rang de Patriarhie, de aceea Sfântul Sinod a proclamat acest an ca „*Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române*” și „*Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea*”. Acest moment istoric reprezintă un prilej de a aduce mulțumire lui Dumnezeu pentru binefacerile primite și de a arăta recunoștință pentru cei care au contribuit la apărarea și mărturisirea credinței ortodoxe din generație în generație. Prin autocefalie (1885) și patriarhat (1925), Biserica Ortodoxă Română a dobândit cele două dimensiuni majore ale afirmării canonice prin care o Biserică Ortodoxă se poate manifesta deplin în soborul Ortodoxiei Universale, în relațiile interortodoxe, dar și în relațiile sale cu puterea seculară, ca Biserică Națională. Este o datorie sfântă a noastră să cinstim faptele înaintașilor, pe temelia cărora s-a zidit și s-a dezvoltat Biserica poporului român. Viața ei este legată de viața poporului în mijlocul căruia își împlinește misiunea, ceea ce face ca Biserica Ortodoxă Română să aibă caracter național, purtând amprenta acestei națiuni pe care o slujește. Poporul nostru s-a străduit neîncetat de-a lungul istoriei să-și păstreze identitatea și să promoveze credința și valorile strămoșești. De aceea, este foarte necesar să participăm activ la viața Bisericii și să cultivăm credința în Dumnezeu, identitatea creștină și românească. Cu alte cuvinte, trebuie să intensificăm viața spirituală a comunităților noastre creștine și să participăm la lucrarea misionară a Bisericii. Nu este de ajuns să ne rugăm singuri acasă, ci trebuie să ne rugăm în biserică, pentru că cel ce este

creștin trăiește în Biserică, în comuniune spirituală cu toți creștinii, așa cum ne învață Sfântul Apostol Pavel, zicând „*voi toți sunteți una în Hristos Iisus*” (Galateni 3, 28). Astăzi trebuie să luptăm ca să biruim ispita mare a însingurării, a individualismului egoist din familie și societate, pentru a trăi bucuria comuniunii frățești.

Viețuirea în Hristos-Adevărul cel Veșnic nu este o utopie, ci o realitate permanent confirmată în Biserică. Cele mai bune mărturii le reprezintă viețile și petrecerile sfinților din toate timpurile și din toate locurile care s-au făcut pe ei înșiși vase alese ale harului dumnezeiesc. În acest an, la începutul Postului Mare, Biserica Ortodoxă Română a canonizat șaisprezece cuvioși și mărturisitori, nevoitori și ostenitori în slujirea lui Dumnezeu și a aproapelui. Noi, cei ce locuim pe străvechile meleaguri ale Vlașcăi, trăim o mare bucurie duhovnicească, deoarece doi dintre acești sfinți au petrecut în această parte de țară, mărturisind cuvântul lui Dumnezeu și ținând aprinsă candela credinței. Este vorba de Sfântul Preot Mărturisitor Ilie Lăcătușu, care a slujit timp de opt ani, între 1970-1978, la Parohia Cucuruzu din Județul Giurgiu și de Sfântul Cuvios Mărturisitor Arsenie de la Prislop, de care este strâns legată biserica „Sf. Ier. Nicolae” din localitatea Drăgănescu, ce păstrează până astăzi pictura și urmele petrecerii sale aici vreme de 15 ani (1967-1982). În timpul șederii sale la Drăgănescu, Sfântul Arsenie, deși oprit să mai slujească și să poarte rasa monahală sau veșmintele preoțești, nu înceta să-i asculte pe cei ce pășeau pragul bisericii. În timpul vieții lor, au evitat mereu să intre în jocurile securității, să se angajeze politic, însă nu au pregetat să condamne orice tentativă a regimului comunist-ateu de a distruge Biserica. Acolo unde zidurile au căzut, aceștia au zidit adevărate fortărețe duhovnicești,

lăsând în urmă oameni mult mai întăriți, conștienți de valoarea vieții lor, de puterea credinței și a dragostei.

Precuvioși și Preacucernici părinți, iubiți credincioși,

nul acesta, cu ajutorul lui Dumnezeu și cu purtarea de grijă a Maicii Domnului, se împlinesc 25 de ani de la înființarea Episcopiei Giurgiului și de la hirotonia Noastră întru Arhiereu, dar și 19 ani de la întronizarea ca întâiul ierarh al acestei noi eparhii. Această de Dumnezeu păzită episcopie a luat ființă la cererea clerului și a credincioșilor giurgiuveni, la propunerea vrednicului de pomenire Părinte Patriarh Teoctist. Pe fondul transformărilor profunde ale vieții sociale și spirituale ale societății românești ca urmare a evenimentelor din decembrie 1989, s-a simțit nevoia tot mai acută a reînființării sau înființării de noi eparhii care să răspundă problemelor duhovnicești ale românilor, privați multă vreme de libertatea manifestării credinței.

Chemat să păstoresc episcopia nou-înființată a Giurgiului, am fost nevoit să caut modele, puncte de sprijin pentru a înțelege felul de-a fi al credincioșilor acestor meleaguri, pentru a conștientiza problemele cu care se confruntă și, mai ales, pentru a le putea oferi ajutorul de care au nevoie. Această dorință de a afla repere autentice pentru această viață ne-a determinat să căutăm, să cercetăm cu atenție viața Bisericii și să încercăm să deosebim ceea ce este folositor în marea de lucruri și de fapte superficiale ce ne asaltează în fiecare zi. Există multe ispite în această căutare, pentru că adesea se întâmplă ca gândul cel bun să ne fie întunecat de părerea că, în locurile în care ne aflăm, nu mai este nimic

sfânt, nu există niciun refugiu duhovnicesc, niciun model de viețuire creștină. Cei doi sfinți pe care i-am amintit mai devreme reprezintă dovada vie a lucrării și a prezenței lui Dumnezeu. Dincolo de acest fapt, luați, spre exemplu, spațiul occidental, asociat, de regulă, cu secularizarea, cu îndepărtarea de Dumnezeu și de Biserică. Cu toate acestea, în lumea aceasta atât de blamată, au viețuit părinți și trăitori de înaltă ținută spirituală: părintele Serafim Rose, în Canada, viețuitorii obștii de la Essex, din Marea Britanie, teologii ruși, precum Vladimir Lossky sau Paul Evdokimov, în Franța.

Cele aproape două decenii care s-au scurs de la întronizarea Noastră pe scaunul vlădicesc de la Giurgiu, reprezintă un răstimp care a rodit cu ajutorul lui Dumnezeu. În Episcopia Giurgiului se află în derulare mai multe proiecte, menite să întărească viața și activitatea religioasă eparhială. Am acordat și acordăm o atenție deosebită activităților filantropice. Astfel, Asociația „Letca Nouă” desfășoară o amplă activitate de binefacere, vizând toate grupurile defavorizate: copii, bătrâni, familii dezbinat sau monoparentale. Tuturor acestora le punem la dispoziție asistența spirituală, medicală și socială. Este un mare câștig pentru Episcopia noastră că în cadrul ei funcționează cabinetul medical „Sf. Ioan Rusul”, deservit de monahia Andreea Dragomir, medic de familie. De altfel, în multe dintre parohiile giurgiuvene se derulează astfel de proiecte, menite nu doar să le ofere celor aflați în dificultate ajutorul necesar, ci să-i și apropie de viața Bisericii.

Totodată, tinerii ocupă un loc important în preocupările noastre. Pentru ei s-au înființat centre pastoral-catehetice unde, în fiecare săptămână, tot mai mulți elevi, sub îndrumarea preoților, desfășoară

activității culturale și religioase. Mai mult, reușim să înlesnim astfel întâlnirea tinerilor, dialogul constructiv și apropierea constantă de valorile ortodoxe. Alături de proiectele cu obiective filantropice și cultural-misionare, Episcopia Giurgiului desfășoară și un amplu program de construcție, restaurare și promovare a locașurilor de cult. Un bun exemplu îl reprezintă noua Catedrală Episcopală, aflată la vremea împodobirii cu pictură, sau biserica Schitului Mironești, monument de arhitectură medievală, care și-a regăsit strălucirea de odinioară, în urma unui amplu proiect de restaurare. Sunt multe alte proiecte misionare aflate în desfășurare în Episcopia Giurgiului, însă, dincolo de eforturile depuse, este important să subliniem un aspect trecut adesea cu vederea. Dacă toate aceste acțiuni își arată roadele, meritul aparține preoților și credincioșilor pe care îi păstoriți. Deși aspru încercați de prefacerile prin care trece societatea românească, giurgiuvenii au dat dovadă de o dăruire extraordinară, de statornicie și credincioșie față de tradițiile Bisericii strămoșești.

Precuvioși și Preacucernici părinți, iubiți credincioși,

răznuind cu bucurie și cu evlavie preamărita minune a Învierii Domnului, ne reînnoim neîncetat în viața noastră creștinească, mărturisind astfel că *propovăduirea noastră nu este zadarnică și nici credința noastră deșartă* (I Cor. 15, 14), pentru că *Paștile cele sfințite* ni s-au arătat astăzi sărbătoare a luminii, trecere de la moarte la viață, unire a cerului cu pământul. Învierea Domnului este bucurie. Ziua cea purtătoare de lumină a Învierii aduce, pentru totdeauna, odihna sufletelor noastre

și viața veșnică. Astăzi, așa cum mărturisește și Sfântul Teodor Studitul, „îngerii laudă mântuirea noastră, bucurându-se; proorocii dănuiesc, văzând împlinirea proorociilor lor; toată lumea se bucură și saltă duhovnicește, căci a strălucit această zi mântuitoare, a strălucit Soarele dreptății – Hristos Dumnezeu”.³

Învierea este într-adevăr taina credinței și a sufletului omenesc împreună lucrător cu harul dumnezeiesc. Aceasta ne-o mărturisesc Sfinții Părinți atunci când spun că au văzut lumina cea de negrăit a dumnezeirii, iar mărturia lor este roada rugăciunii și a lucrării neîncetate în Biserică. Să ne deschidem, dar, sufletele și să lăsăm razele luminii de negrăit a Învierii să ne umple întreaga ființă, pentru a fi cu adevărat părtași de bucuria acestui Praznic.

Vă doresc tuturor ca Sfintele Sărbători ale Învierii Domnului să vă dăruiască sănătate, pace, bucurie și spor în tot ceea ce este bun și folositor pentru mântuirea noastră, pentru Biserica și neamul nostru românesc!

Hristos a Înviat!

Al vostru, de tot binele doritor și către Domnul rugător,

† AMBROZIE

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'f Ambrosie', with a stylized flourish at the end.

3 Sfântul Teodor Studitul, *Cuvîntul* 69 (în *Sfânta și Marea Duminică a Paștilor*), în colecția „Izvoare duhovnicești”, nr. 5, Alba Iulia, 1994, p.210.

